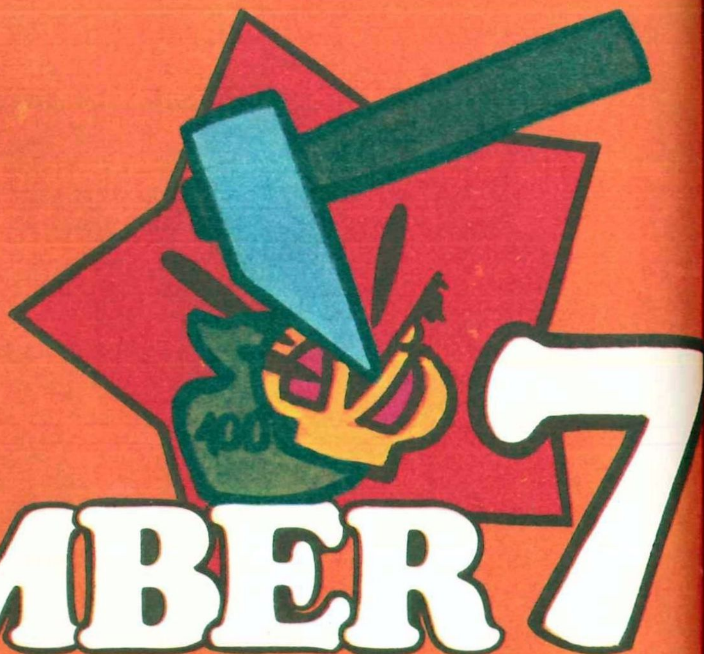

DEBRECEN
kisdobos
1979. NOVEMBER

Van egy hajó, híres hajó,
Leningrádban a Néva-parton,
lehorgonyozva áll sok éve,
ott leli a hajnal, az alkony.
Nem fut ki már széles vizekre,
de a világ legszebb hajója
szürkén és moccanatlan is.
A neve Hajnal – Aurora.

(Demény Ottó)

NOVEMBER 7

Kovácsoljunk, testvér...

(Orosz népköltés)
Rab Zsuzsa fordítása

Kovácsoljunk, testvér,
nehéz kalapácsot,
nehéz kalapácsot,
erős kalapácsot!
Haj, zuhintsuk, testvér,
cári palotának,
cár magas tornyának,
rakott kőfalának!
Hadd törjük be, testvér,
palota kapuit,
palota kapuit,
rakott kőfalait!
A parazsat szítsad,
veresre izzítsad!
Vasrudat beléje,
tüzesítsd fehérre!
Erős kalapácsunk,
nehéz kalapácsunk,
a kaput ledöntse,
palotát lerontsa!

1917 november 7-én (a régi időszámítás szerint október 25-én) új korszak virradt az emberiségre — győzött a szocialista forradalom.

Az Aurora (ez a szó hajnalt jelent) cirkáló horgonyt vetett a Néva torkolatában. A hajó már a forradalmár matrózok kezén volt. A megbeszélt időpontban eldördültek a hajó ágyúi, lőni kezdték a cárok Téli Palotáját, a régi rendszer legfőbb bástyáját. Ez volt a jel a döntő rohamra. A felfegyverzett munkások és parasztok, akik akkorra már hatalmukba kerítették a várost, megostromolták a Téli Palotát, s rövid idő alatt bevették azt. Megdőlt a cárok évszázados uralma, a hatalom a dolgozó nép kezébe került. Megszűnt a szolgaság, a kizsákmányolás — a gyárak a munkásoké, a föld a parasztoké lett. Diadalt aratott az elnyomott nép igazságos ügye. Új világ vette kezdetét, amely minden becsületesen dolgozó ember számára szép, boldog életet biztosít.

A forradalom vezére és a szovjet állam megalapítója Vlagyimir Iljics Lenin volt.

Azóta 62 esztendő telt el. A forradalom szülőhazája, a Szovjetunió hatalmas, erős, gazdag országgá fejlődött. Mindig segítette és ma is segíti a szabadságukért küzdő népek harcát. A mi hazánk felszabadulását is neki köszönhetjük.

1945 óta hazánk és sok más baráti ország is a szocializmus útján halad, s mindenütt a világon erre törekednek az elnyomott milliók. November 7-e ezért nemcsak a szovjet nép ünnepe, hanem a mienk is, és mindazoké, akik az igazságos, békés, boldog jövőért küzdenek.

Lev Tolsztoj meséi

A kertész és a fiai

Egy kertész meg akarta tanítani fiait a kertészkedésre. Mikor érezte, hogy nemsokára meghal, odahívta a fiait, s így szólt:

— Gyermekeim, ha meghalok, keressétek meg a szőlőskertben, amit elrejtettem.

Gyermekei azt gondolták, hogy ott kincs van, s amikor az apjuk meghalt, túrni kezdték a földet, s felásták az egész kertet. Kincset nem találtak, de a szőlőskertet olyan alaposan felásták, hogy sokkal több szőlő termett azután benne.

S így meggazdagodtak.

Az almafák

Almafákat ültetett egy öregember. Azt kérdezték tőle:

— Mit érnek már neked ezek az almafák? Sok idő eltelik, míg almát teremnek, nem eszel te abból.

Felete az öreg:

— Ha én nem eszem, mások esznek, s hálával gondolnak reám.

A nagyúr és a szegény szabó

Egy ház emeletén gazdag ember lakott, lenn egy szegény szabó.

Munkaközben mindig énekelt a szabó, s fent a gazdag nem alhatott tőle. Egy zacskó pénzt adott a szegény szabónak, hogy ne énekeljen.

Gazdag lett a szabó, mindig csak a pénzt őrizte, s nem énekelt többet. De elunta magát, fogta a pénzt, visszavitte a nagyúrnak, s így szólt:

— Vedd vissza a pénzed, s engedd meg, hogy énekeljek, mert különben megöl a búbánat.

Görög Júlia rajzai

Osvát Erzsébet

A fa és a rigó

Rigó: — *A leveled*
mind elhagyott.
Fa: — *Nem bírták a*
szelet, fagyot.
Összebújnak,
melegszenek
odalenn.
Rigó: — *És teveled,*
te szegény fa,
mi legyen?
Fa: — *Engem melegít*
a hó.

Rigó: — *És míg nincs*
hótakaró?
Fa: — *Addig bizony*
búsulok,
fiaimra gondolok.
Rigó: — *Itt maradok*
én veled,
víg füttyszómtól
elfeledd,
iú-fiú, bánatod,
hogy csupasz vagy,
elhagyott.
Fa: — *Jó vagy hozzám,*
kisrigó.
Fütyöld, fütyöld,
tilió.

Rigó: — *Hívom rigótársaim.*
Megtelnek az ágaid.
Puha tollunk melegít,
víg énekünk felderít
és lassan a télnek vége,
jön a tavasz, eljön végre.
Sarjad sok friss leveled —
Örülünk majd teveled.

Vida Győző rajza

Bakó Ágnes

Hát hol az a kutya?!...

— Halló! Itt Rita — kiabált egy vékony hang a telefonba, aztán kuncogás, meg nevetés következett.

Megörültem. Régen láttam már Ritát, és legalább négy hete nem is hallottam felőle.

— Halló! — kiabálta most. — Hogy tetszik lenni?

— Jól. És ti?

— Mi is. Nagyon. Sőt!

— Örülök — mondtam. — Nagyon örülök, hogy hallom a hangodat. Akkor most, légy szíves add át a kagylót apának!

— Sajnos ő nincsen itthon.

— Akkor anyunak!

— Sajnos ő sincsen itthon.

— Hát ki akart velem beszélni? — kérdeztem kissé meglepve, aztán lehuppantam a karosszék sarkára, mert a válasz így hangzott:

— Hát Zsuzsi. Zsuzsi főként! Meg én.

Elnevettem magam. — Persze — gondoltam — Zsuzsi is az unokahúgom, mivel Rita testvére. Zsuzsi eleven, mint a gyík, szőke, mint Rita, most múlt négyéves és ő ért mindenhez legjobban a világon. Rita meg én ezt már többször megbeszéltük. Megegyeztünk abban, hogy ez nem egészen így van, de abban is megegyeztünk, hogy Zsuzsi hajszálra olyan, mint nagyanyu, ezért jobb, ha nem vitatkozunk vele, hanem egyszerűen *csak szeretjük.*

— Miről akartál velem beszélni? — kérdeztem, amikor Rita átadta neki a kagylót.

— Hát semmiről. — Zsuzsi ezt olyan hangon mondta, mintha az volna a legtermészetesebb a világon, hogy csak úgy semmiért felhívnak valakit Debrecenből. Aztán ezt kérdezte:

— Mondjad! Süt a nap nálatok Budapesten?

— Süt bizony. Hetedmagával. De most szépen tedd le a kagylót! A telefonálás sokba kerül.

— Csudát! — felelte nagyon biztosan Zsuzsi. — Ebbe, a mi telefonunkba nem kell pénzt dobni! Nincs is rajta lyuk!

— Akkor is sokba kerül — bizonygattam. — Apának kihozzák a számlát, aztán majd nagyot néz. A végén még kikaptok.

— Én nem — mondta Zsuzsi és az volt az érzésem, nevetgél. — Én, nem! *Rita* tárcsázott.

Ezt el kellett ismernem. Így volt.

— Persze — mondtam —, te még nem ismered a számokat. De most mégis tedd le a kagylót, kérlek!

— Jó — egyezett bele Zsuzsi —, leteszem. Csak még azt akarom mondani, hogy hívjál meg bennünket hozzád! Rita nagyon szeretne ott nyaralni a hegyen, és egyedül fél.

— Ugyan, ne mondd! Ezt nem gondoltam volna Ritáról.

Zsuzsi nevetett.

— De mondom, mert fél. Újabban nagyon gyáva. És látni akarja Pikit is, mert még sose látott olyan kutyát, hogy tacskó és Pikinek hívják. És látni akarja a hegyet is, mert olyat se látott és most akar.

Megígértem Zsuzsinak, hogy meghívom őket. Annál is inkább, mert alig vártam, hogy együtt lehessünk.

Két héttel később a nyakamba is ugrott Rita. Zsuzsi csak állt és pislogott.

— Igen — mondta, amikor már végigjárta a lakást és mindent apróra megnézett. — Igen. Itt jó lesz.

Mi is úgy gondoltuk Ritával, hogy jó lesz. Hogy remek nyaralásnak nézünk elébe, és elterveztük mi mindent csinálunk majd. Zsuzsi ezalatt körbejárt a lakásban. Szemügyre vett ezt-azt, felemelt, meg letett eztazt, kijött, bement, szóval mindenfélét csinált, még a szekrény elé is lehasalt, alákukucskált, végül elibém sétált nagy komótosan, és vékonyka mutatóujját magasra tartva ezt kérdezte:

— Hát hol az a kutya?!... — De mondhatom nem akármilyen hangon.

— Pikit keresed? — kérdeztem, ő meg csak bólintott, hogy: bizony azt! És összevonta a szemöldökét és az alól nézett rám számonkérően.

— Azt mondtad, hogy van!

— Persze, hogy van — feleltem. — Most éppen sétál. Egy kiskutyának naponta többször is sétálnia kell.

— Tudom — legyintett Zsuzsi. — Ezt tudom. Mindenki, aki kicsi, az nagyon szereti, ha sétálni viszik. Azért lett volna jobb, ha ő meg én együtt megyünk. Érted?

Persze, hogy értettem. Még azon nyomban meg is ígértem Zsuzsinak, hogy legközelebb úgy lesz. Nagylelkűen és meggondolatlanul azt is megígértem, hogy foghatja majd Piki pórázát.

— Hogyisne! — kiáltotta pipacspirosan Rita. — Zsuzsi még kicsi! És nem is ért a kutyákhoz!

— De, bizony értek — közölte komolyan és méltósággal Zsuzsi. — Én már a nagy *állatos* könyvet is kifestettem. Én már minden állathoz jól értek. Még a tokodilhoz is!

Rita kuncogott, fintorgott és a fejét rázta.

— Ahá?! Tokodil! — és felém fordult. — Látod miket mond? Még azt sem tudja kimondani rendesen, hogy krokodil!

— Mert az úgy butaság — szögezte le Zsuzsi. — Azt úgy nem is lehet kimondani. Azt csak Rita mondja, mert ő nem ért semmiféle állathoz.

Rita ez egyszer elengedte füle mellett amit hallott. Abban a pillanatban szemernyit sem érdekelte a krokodil. Egyetlen állat érdekelte: Piki, a tacskó. És nem engedett a negyvennyolcból.

— Azt nem! — gondolta. — Azt aztán nem! — és gondolatban toppantott is.

Ritának két hét óta más sem járt a fejében, mint Piki. Jó előre elképzelte, hogyan fogja meghódítani.

Majd szép lassan odamegy hozzá, megsimogatja előbb a fejét, aztán a hátát, és cukrot ad neki, meg csontot is! Meg labdázik vele, meg minden! És most egyszerre vége?! Csak, mert Zsuzsi a nagy *állatos* könyvet összefirkálta?! Ki is kapott apától! De most ráadásul kiharcolná magának Pikit, meg a pórázt is?! — Nagy, fekete szeme telefutott könnyel.

— Meglátod — mondta nem is tudom milyen hangon —, ha Zsuzsi sétáltatja Pikit, a végén még eltéved...

Egy pillanatra csönd lett. Aztán a nagy csöndességben valami olyasféle hallatszott, mintha valaki mérgesen fújna egyet. Hogy ki, arra abból következtettem, hogy a hang Zsuzsi felől jött.

— Cö! — mondta, és most az ő szeme tapadt rám. Zsuzsinak ferdevágású szeme volt, kék és fényes, akár a harmat. Vékonyka mutatóujját Ritára szögezte.

— Ő szokott eltévedni! — mondta jelentősen. — Éppen is Rita! Ő szokott. Elhiszed?

Miért ne hittem volna, amikor olyan meggyőzően állította Zsuzsi. És azt is állította, hogy olyat csak Rita tud, hogy: eltévedni, és ő még kicsi korában sem tévedt el sose, mert

Horváth Mária rajza

már akkor rájött, hogy mindig csak arrafelé kell menni, amerre apa vagy anyu és kész.

Ebben igazat kellett adnom Zsuzsinak. Szerettem volna azért megmondani mégis, hogy apával, meg anyuval jönni-menni egész más, mint egyedül közlekedni; de Rita megelőzött.

— Akkor is! — kiáltotta hevesen. — Én vagyok a nagyobb... — és majdnem sírt.

Zsuzsi rosszallóan rázogatta a fejét. Alulról, fölfelé sandított rám. Úgy, mintha cinkosok lennénk, s úgy, mintha Rita most valami nagy butaságot mondott volna.

— Mindig ő a nagyobb! Mindig! — legyintett, és a száját elbiggyesztette. — Csak mert anyu egyszer ezt mondta neki.

Már félő volt, hogy elromlik a nyaralás első napja; hogy hajbakapnak Piki pórázán, és sírvafakadnak meg minden egyéb, amikor kintről heves ugatás hallatszott.

A vitát maga Piki vágta el, aki visszatért a sétából és azon feketénfényesen, lobogó lapátfülekkel, és éles vakkantásokkal átszáguldott a szobán. Négy kurta lába alól közben szanaszét repültek a szőnyegek, ő meg csak száguldozott, morgott és vakogott, majd pontosan Rita lába előtt lefékezett. És állt, félrehajtott fejjel, várakozó pofácskával. Várta mit mond Rita, vagy hogy mi következik?

Az következett, hogy Rita szempillantás alatt a heverőn termett, egyre Pikit nézte, reszketett, és ezt visította:

— De... én csak a szőke kiskutyákat szeretem... Ez fekete... és én csak a szőke kiskutyákat... én... csak a sző...őke... — és ugrabugrált, és táncikált ott a heverőn; mivel Piki is ugrabugrált a heverő előtt.

— Fuj, Piki! — szóltam rá. — Nyughass! Feküdj! Mit ijesztgeted a vendégeket?

— Ugye?... — mondta egy reszketeg hang valahonnan a magasból. — Ugye mondtam, hogy Rita félős?!...

A hang Zsuzsié volt. Maga Zsuzsi akkor már a komód tetején trónolt. Hogy mikor került oda? Rejtély. Minden esetre ott ült, és éppen egyik piros-szandálos lábát igyekezett maga alá húzni. Gondolom úgy kívánt üldögélni ott a komód tetején, mint némely kaftános és idősebb török uraság, még a régi időkben; szóval törökülésben.

Csakhogy Piki kinézte már magának azt az aprócska szandált. Abban a pillanatban kinézte, amikor Zsuzsi megszólalt. Tüstént faképnél hagyta Ritát, bármilyen aranysoan álldogált is féllábon a heverő belső peremének tetején.

Egyszer azt olvastam valahol, hogy a tacskók megérzik ki az, aki szereti őket. Az én Pikim pedig ízigvérig tacskó. Csudahíres, díjnyertes ősöktől származik, azonkívül mindenkit szeret, de főképpen a kis piros papucsokat, meg a kis piros szandálokat szereti. Ez lehetett az oka annak, hogy most odaállt, és csak álldogált azon a mókás négy lábán, várakozva.

És, hogy nem történt semmi, hát vakkantott. Persze halkan és finoman, mint aki tudja, hogy mégis történni fog valami, de várja mi történik, mert már előre tudja, hogy annak örülni fog. Úgy vakkantott, mint aki magában nevet. S egyre a piros szandált nézte. Méghozzá három lábon. Mert a negyediket izgalmában a levegőben lebegtette.

S akkor, mintha felnyikkant volna valaki. A következő pillanatban suttogást hallottam a komód felől.

— Én ám értek a kutyákhoz!... Nagyon is!... Tudod?

Bevallom, nem igen hittem, hogy bárki is eligazodhat Piki észjárásán. Minden esetre úgy döntöttem, ha bármilyen disznóságot művel — mármint megijeszti Ritát vagy Zsuzsit —, hát száműzöm. A fürdőszobába. Ott majd elgondolkozhat azon, hogyan kell fogadni a vendéget. Ám akkor egészen váratlanul ezt mondta Zsuzsi:

— Naaa!... — méghozzá szemrehányóan. — Naaa!... Az az én szandálom, te!

Hogy értette-e Piki, vagy sem? Ki tudja. Az is lehet, hogy nem akarta érteni. Egy biztos: lekapta Zsuzsi lelógó lábáról a kicsi, piros szandált, és vidám vakkantások közepette újból száguldozni kezdett a lakásban.

És megint csak szanaszét repültek az apróbb szőnyegek, Pikiből pedig jóformán csak egy cikkázó fekete vonal látszott; mivel csudára örült annak a kicsi, piros szandálnak.

Ám akkor Zsuzsi harciasan, ahogyan tőlem hallotta, rákiáltott:

— Ide! Azonnal hozd ide, Piki! — és mert Piki úgy tett, mintha nem hallaná és tovább rohangált, lekászálódott a komódról.

— Ez a Piki nem ért ám rendesen — nézett rám fejcsóválva. A következő pillanatban nevetni kezdett. Vele nevettem én is.

Ez volt az, amire Piki váratlanul megállt. Zsuzsi elé pottyantotta a piros szandált. Igaz, kicsikét megrágta rohangálás közben, de ha fájó szívvel is, megvált tőle. Letette Zsuzsi lába elé, majd kimerülten elnyúlt a szőnyegen.

Rita bámészan csüccsent le a heverőre. Nagyokat pislogott.

— Ezt... mind... a nagy állatos könyvből tanultad? — kérdezte bámészan.

— Én?! Ezt?! — Zsuzsi fölényesen legyintett. — Nekem az ilyeneket nem kell tanulni. Én, ha nem tudnád minden állathoz jól értek. Igenis, a tokodilhoz is! Csak hát, az sajnos itt nincsen.

Nem nagyon bántam, hogy nincsen a lakásban krokodil, hogy Zsuzsi bemutassa nekünk mennyire ért a vadállatokhoz. Az volt a határozott érzésem, Rita sem bánja. Ezt Zsuzsi fájlalta egyedül.

Amíg mindezt végiggondoltam, Piki is kipihente a rohangálás fáradalmait. Szépen odasétált Zsuzsihoz. Két lábra állt és kettőt vakkantott. Nem tudom mit akart mondani, Zsuzsi minden esetre ezt mondta:

— Iiii... ööö... — és a változatosság kedvéért most az asztalra mászott fel. Ott aztán levette a másik szandálját is. Odadobta Pikinek. — Nesze! — mondta most már mély nyugalommal. — Jól van, na! Játszszál! Mind a kettőt neked adom. Apa majd vesz nekem másikat.

Piki tüstént foga közé kapta a váratlan ajándékot; aztán feldobta, meg elkapta megint, majd sürgősen átszaladt vele a másik szobába és az íróasztal alá bújt. Szép lassan eszegetni kezdte a kis piros szandált.

Rita kerek szemmel nézte. Odasúgta nekem.

— Én igazán azt hittem, hogy Zsuzsi csak úgy mondja!... De látod? Érti. Mégis ért az állatokhoz.

— Értek bizony — szögezte le Zsuzsi. — A nagy *állatos* könyvben nem is volt szőke kiskutya. Csak fekete. Azokkal meg így kell bánni. Oda kell adni a másikat is, ha kéri.

Ezt gyanúsan szelíden mondta Zsuzsi, és az volt az érzésem, ha ért is a kiskutyákhoz, erre a tudományra éppen Piki tanította meg.

Rita nem szólt. Rámnézett. Kicsit megrántotta a vállát, és kuncogva nevetett.

Hogyan magyarázta Petya a rajzát Csicsikov festő bácsinak

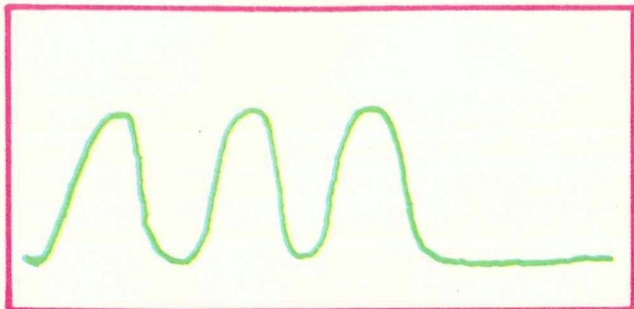
Fordította: Benyó Marianna

A múlt nyáron a szomszédban nyaralt egy Petya nevű kisfiú. Nagyon szeretett rajzolni. Egyszer odajött hozzám és így szólt:

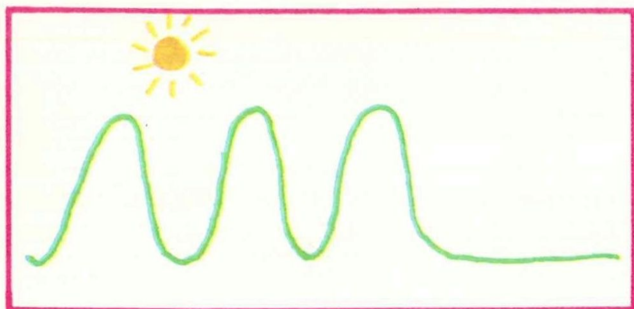
— Vitya bácsi, rajzoljak magának egy hadsereget?

— Rajzolj! — válaszoltam.

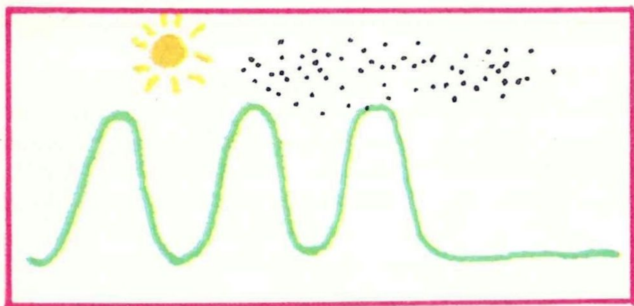
Ceruzát, papírt hozott, és egy hullámos vonalat húzott:

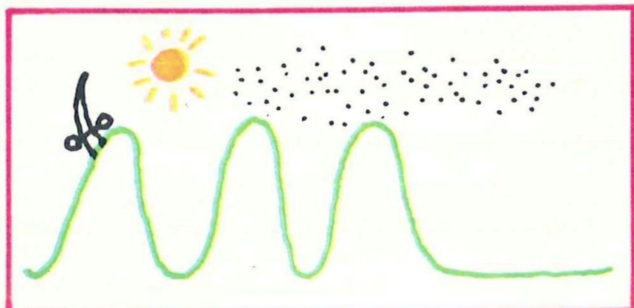
— Ezek hegyek — mondta.

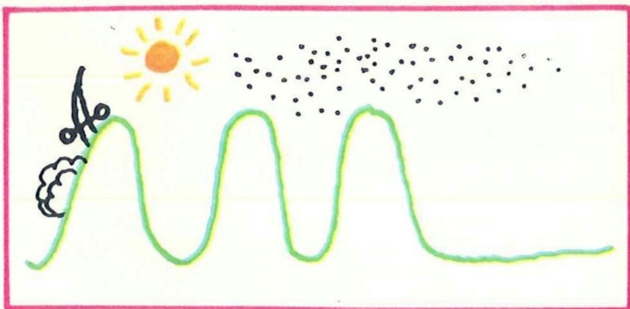
— Forró nyár van, szinte éget a nap.

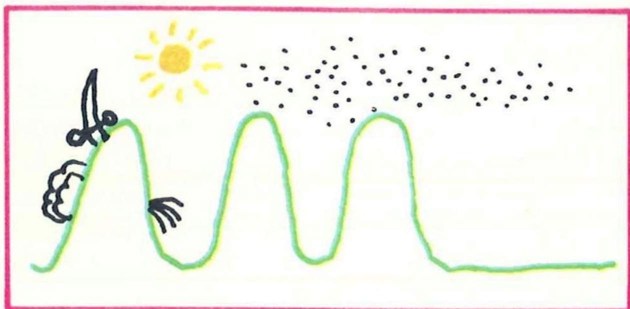
— Porfelhőt ver a sereg.

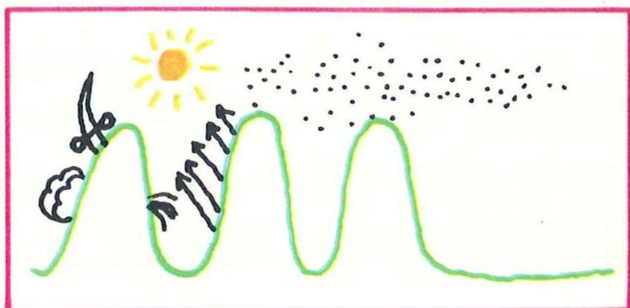
— Elöl lovagol a vezér, villog a kardja.

— A vezér lova forróvérű paripa, párát fúj az orralika.

— A farka vicces. Olyan mint egy seprű.

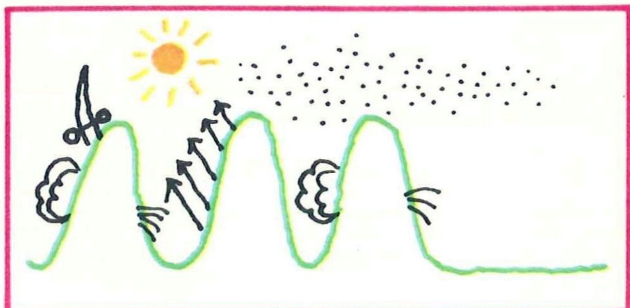

— Mögötte vonul a hatalmas sereg, csillognak a kopják a napfényben.

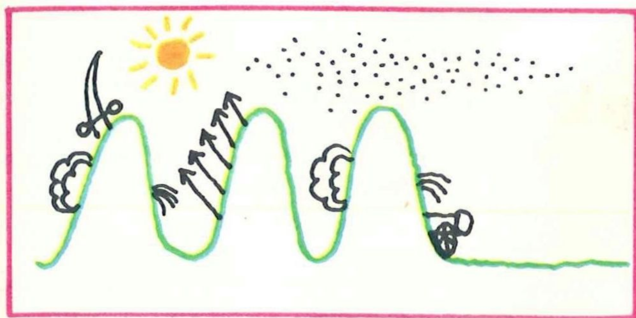
— Várj csak! — mondom Petyának. — Miért dugsz mindent a hegyek mögé? Inkább rajzold eléje, akkor látni is lehet!

— Á, nem szabad! Észreveszi az ellenség és rajtaüt a seregen!

Folytatja a rajzot.

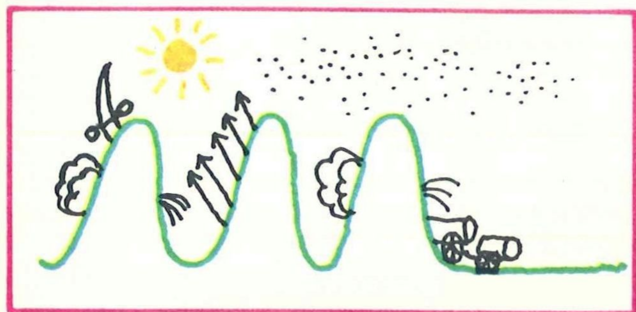

— A sereg végén is egy ló. Ez is forróvérű paripa, párát fú az orralika. Az ő farka is olyan, mint a seprű.

— Ez a ló az ágyú elé van befogva. Húzza az ágyút. Ekkor azt mondom Petyának:

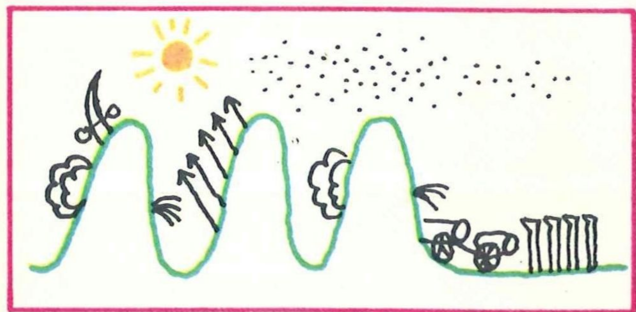
— De itt véget ér a hegyes vidék! Rajzolj még egy ágyút vontató lovat!

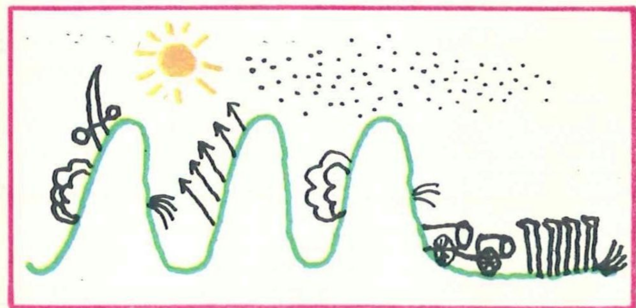
— Á! Inkább odakötök még egyet az első ágyúhoz, mert elpusztult az a ló, amelyik vontatta.

— Akkor rajzold le az elpusztult lovat! — erősködöm.

— Jó!

— Égnek áll az egyik lába, a másik lába, a harmadik lába, a negyedik lába.

— A farka meg vicces! Olyan, mint egy seprű. Kitettem Petya rajzát a falra.

— No, gyere, igyunk teát! Már biztosan forr a víz.

— És gőzt fú az orralika — nevette el magát Petya.

Polónyi Zoltán

Kívángató

Szelíd bárányfelhőt
kívánok az égnek
sok tarka virágot
a lenge lepkéknek

puha pihe fészket
a dalos madárnak
harmatot a rétnek
napsütést a nyárnak

csengőt a báránynak
lányoknak mosolygást
nyári eső után
hétszínű szivárványt

leplet az esténék
a fáradtnak ágyat
bakacsint az éjjel
bársony paplanára

Barcs János

Fagyott tükrök

Kampós szél jár a határban
vitorlázó felhők alatt:
zsombékok közt összebújtak
melegedni a madarak.

Fagy-függönyös szikrázásban,
ölelkeznek a kis házak,
faluvégi jegenyesor
int a téli éjszakának.

Szilfák fölött hófelhő fut,
deret virágzik a berek:
irgalmatlan vonagló szél
hizlalja a hártyás jeget.

A tetők mind fagyott tükrök,
csillognak a bokor-nyájak: —
a halastó kékes jegén
emlékeim fakutyáznak.

Hogy mik vannak!

avagy a százszorszépek rejtélyes esete

Írta: Joó Katalin

Erős Vera negyedik bés tanuló kelletlenül törölgette a port. Szép kis szabad szombat, mondhatom, egész nap ezzel múlik el!

— Kislányom, elfelejtettem kávét hozni! Jaj Verám, porszívózni kéne, odaég addig a pite, pedig te roppantul szereted!

Anyu kiváló pedagógus, pedig nem is az, hanem adminisztrátor. — No, jól néznék ki, ha az lenne! — sóhajt mélyet Vera. Így is mindent elér, pedig nem kér, nem sápítozik, mint teszem azt a Gori Mari mamája, hogy ilyen rendetlen a Mari, meg úgy nem segít semmit. Az ő anyukája csak sóhajt egyet, máris meg kell sajnálni, mert ami igaz, az igaz, a pitesütés mellett megfőzi az egész heti mindent. Vasárnap a telekre mennek, apa most is kinn van. Oda járnak évek óta. És oda viszi ki a százszorszépeket is néha.

Jaj, azok a kedves őrsi százszorszépek!

Tulajdonképpen állandóan hálás volt nékik, hogy szeptemberben megválasztották őrsvezetőnek, és állandóan meglepetést kívánt szerezni.

— A kilenc több mint a hét, hurrá, hajrá százszorszép! — harsogták minden találkozáskor.

Kacsa, az egyetlen fiú százszorszép is velük üvöltött üdvözült mosollyal. Azért volt egyetlen, mert a fiúk inkább a Medve őrsbe kívánkoztak. Igaz, a tanító néni győzködte őket, de végül is engedett. Ha így akarják, ám legyen! Egy medve, — egy százszorszép őrs. Kacsa év közben érkezett, a fiúknál telt létszám lévén, befogadták a lányok.

— Legalább ebből is látszik, egyenjogúság van! — mondta Gori Mari. Kacsával nem volt sok bajuk. Szelíd fiú volt, még a babaöltöztető délutánra is eljött. Tulajdonképpen Kovács Herbertnek hívták. Helyes kis fürt ágaskodott a fejebúbján, így lett belőle Kacsa. Nem tiltakozott. Csak mosolygott hozzá, és írta-rajzolta — ragasztotta —, szépítgette az őrsi naplójukat. Mással aztán nem is igen törődött. Imádott pepecselni.

Csöngettek.

— Erős Vera negyedik bést keresem — mondta a postás és hozzátette —, őrsvezető vagy mi a szösz...

— Már csak ez hiányzott! — sóhajtott Vera, és olvasni kezdte a sürgönyt.

„A RIADÓLÁNC AZONNAL INDULJON! IRÁNY AZ ÚTTÖRŐHÁZ!" Hát ezért mondta az ifivezető — Kati, hogy lehetőleg tartózkodjanak elérhető helyen! Ez volt az a beígért játék, akadályverseny, amiről hetekkel ezelőtt beszéltek!

— Anyuci — szólt be a konyhába —, távirat jött, akadályverseny lesz, az úttörőházban gyülekezünk, de még előbb elkezdem a riadóláncot.

Mamája elgyötörten pillantott fel:

— Nincs itthon só! — lehelte. De Vera kivételesen nem értette meg. Úristen, hogy is kezdődik a riadóláncunk? Első a szomszédos házban Andi.

Andi nem volt otthon. A nagymamája nyitott ajtót:

— Elmentek cipőt venni!

Üzenetet hagyott. Kit kéne Andinak keresni? Katit, persze, hogy Katit! Rohant, és az órát figyelte. Katinak cédulát dobott a postaládájukba. Onnan Sárihoz futott. Épp valamilyen számtanpéldával bajlódott. Azt mondta az édesapja, addig nincs sem úttörőház, sem akadályverseny, amíg azzal a nyomorult példával — így mondta — nem készül el!

— De hát a riadólánc! — dermedt meg Vera.

— Első a kötelesség! — szólt a papa.

No persze! Vera loholt tovább. Piri épp a húgát mosdatta.

— Utánad megyek! A házban találkozunk!

Vera futott tovább oda, ahová Pirinek kellett volna: Panniékhoz. Panni hajat mosott, amíg megszárad, negyedóra. Cudar nagy frizurája van!

— És most egyenes lesz, még csak be sem csavarhatom! — nyafogta. Szép, ez most a fő gondja, miközben ő, Vera Kacsáékhoz fut. Mindjárt jön, édesapjának segít a kocsinál. Tovább, Gori Marihoz! Mari az udvarról jött elő.

— Megyek utánad — kiáltotta.

Zsuzska otthon volt.

— Az úttörőházban találkozunk! — kiáltotta Vera, azzal rohant vissza Kacsáért. Az már cihelődött. Panni haja nyirkos volt, jaj, üljön le Vera, várja meg, míg kész lesz. Verának kihagyott a szívverése. Piri meg Sári készen volt, Katival útközben találkozott, Andi épp a kapun lépett ki, Gori Mari is ott szaporázta a lépést. Velük együtt fordult vissza Vera. Közben dohogott, hogy szép kis riadólánc az, amit egy embernek, az őrsvezetőnek kell végigfutnia! Végre beléptek az úttörőház kapuján. A százszorszépek ott voltak mind egy szálig!

— Úristen! — kapott a fejéhez Sári — az őrsi zászló! Azzal rohant vissza, hazafelé. Mire előkerült, osztogatták a borítékokat. A legelsőn egyes, első számú „hadiparancs".

AZ ÚTTÖRŐHÁZTÓL 50 MÉTERRE BONTHATÓ FEL!

Honnan tudja az ember ez mekkora távolság? Mindenre ügyelnek, mert pontozzák őket! Óvatosan lépkedtek. Aztán körülbelül ötven méternél megálltak. Felnyitották a levelet.

„1. Feladat: Közelítsd meg a leg-

rövidebb úton a régi úttörőházat! További üzenetet az udvarán találsz."

11-es állt a levél bal sarkában. Mit keres ott ez a szám? A százszorszépek dudorásztak. Némelyek Andi új cipőjét nézegették, és megállapították, hogy pirosban kapható ugyanez a nagy áruházban.

— Vászonból is láttam már — magyarázta Piri lelkesen. — Gumitalpa van...

— Az nem jó, izzad benne az ember lába...

Ezen vitatkoztak. Izzad vagy nem izzad a láb a gumitalpú, vászoncipőben? Aztán az átjáróházon át akartak menni. Arra a legrövidebb az út — mondták négyen. Ketten az egyenes utat választották. Vera felpillantott, segítséget keresve a felhőtlen kék égre, amikor látta, az egyik erkélyen ott áll az igazgatóhelyettes tanár néni, kezében ceruzával, notesszal. És pontoz. Nyilván pontoz, mert nem erre lakik. Mi mást keres egy igazgatóhelyettes tanárnő, szombat délután notesszal, ceruzával egy idegen erkélyen?

A százszorszépek nehezen értették, miről van szó. Elrendeződtek, úgy mentek be a régi úttörőházba. Milyen kopott kis semmi épület! Anyu mesélte — emlékezik Vera —, hogy apu odajárt szakács szakkörre, ő meg modellezőre. Hát nem muris?

Hol a további üzenet? — kérdezte Kacsa.

Bizony hol?

Összevissza járkáltak. Verának eszébe jutott a szám! Igen, 11-es. Akár a fociban! Találomra a kaputól leszámolta a tizenegy lépést. A többiek egy sóderdombot találtak, arról futkároztak le meg fel.

— Itt a levél! — lelkesedett.

— Még csak most? — így Piri.

— Mi van benne?

Kacsa elolvasta: — Hívd fel telefonon az úttörőházat!

Jaj mennyi is a száma? Egymásra néztek. Valaki azt mormogta, hogy „Pedig tudtam". Igen, igen, de honnan hívják?

— A nagybátyám itt lakik! — kiáltja Vera — várjatok! És máris rohant. Csengetett. Dadogva köszönt. Rohant a telefonhoz.

— Majd megmagyarázom! Időre dolgozunk! Jaj, mennyi is a szám? Keresett, tárcsázott, hívott.

— 22-58... a negyedikes százszorszépek nevében... Erős Vera őrsvezető, igen 16 óra 8 perc.

Megkönnyebbült, amikor meghallotta: — Halló, úttörőház! És válaszolt a kérdésekre, mikor alakult a városukban a legelső csapat, ki a csapatvezetőjük, hányas a csapat száma, és ki a névadójuk?

A százszorszépek közben „Üsd a harmadikat!" játszottak.

Aztán jött a többi akadály.

Vers... ki írta és hogyan folytatódik? Egy ifjúvezető kérdezte — és ő, Erős Vera válaszolt rá.

Lukács Tibor 3. o. munkája, Kazincbarcika

A gombot ő varrta fel, ez is feladat volt az egyik állomáson. Legvégire maradt a java. Egy titkosírásos szöveg.

„ORJDORLOY OH OCA!"

Hát ez meg mi?

— Nyomdahiba — vonogatta Gori Mari a vállát, és ugróiskolába kezdett.

A papír sorrajárt. Nézegették, forgatták, de nem jutottak egyről a kettőre! Vera próbálgatta. A szám a 11-es, mely a levélnél is segített! Hátha. Hogy is van az abc? Melyik a tizenegyedik? Az lesz a titkosírás A-ja!

Megvan, K! Leírta a betűket. O alá E jut, R alá G, J-hez Y, D-hez S... és így tovább. Vera töprengett.

A százszorszépek azon nevettek éppen, hogy Kacsa harmadszor lett fogó: — Őrsifogó, örök fogó! Fogó bácsi fogjon meg!

Végre, kész a szöveg! A rejtély megoldódott:

EGYSÉGBEN AZ ERŐ!

— Nincs több állomás? — érdeklődött Zsuzsi.

— Jaj, de kár! — így Sárika.

— Olyan jót játszottunk! — nevetett Piri.

Vera gondterhelten sóhajtott.

— Csak ne idegeskedj! — vigasztalták a többiek — minden prímán ment.

Az őrsök felsorakoztak az úttörőház udvarán.

— Egységben az erő! — kezdte az egyik egyenruhás vezető az eredményhirdetést. Meg hogy tulajdonképpen mindenki nyert, mert kellemes délután volt, jó játék. A barátságok is erősebbé váltak, hiszen az őrsök közösen végezték munkájukat. Felsorolta az elért pontok alapján az elsőket, a másodikokat, a harmadikokat, és a tizenhetedikeket. A százszorszépeket.

— Egységben az erő — búcsúzott.

A százszorszépek méltatlankodtak.

— Igazán rejtély, hogy maradtunk le ennyire! — néztek szemrehányóan Verára.

— Mert a césekkel mindig kivételeznek! — így Kacsa.

Andi, Piri és Zsuzsi hallgattak.

Meglehet, ők megértették a titkosírásos üzenetet...

Ha azt mondom, Debrecen, tíz gyerekből nyolcnak rögtön eszébe jut Móricz Zsigmond híres regénye, a Légy jó mindhalálig. Feldereng a Kollégium, a Nagyerdő. Azt meg az iskolában is tanítják, hogy Debrecen a Nagy-Alföld egyik központja, hazánk harmadik legnagyobb városa, Hajdú-Bihar megye székhelye.

Város a viharban

Helyén már jóval a honfoglalás előtt is éltek emberek. A XV. században pedig igazi város állt itt, amely később a történelmi viharokban hol erősnek, hol gyengébbnek bizonyult. A második világháborúban igen súlyos károkat szenvedett. 1944. október 19-én szabadult fel. Azonnal megindult az újjáépítés. Október 22-én megalakult a Kommunista Párt helyi szervezete, majd megjelent a Néplap első száma. Újra működött a posta, megtartották az első előadást az egyetemen.

Pest körül és a Dunántúlon javában folytak a harcok, amikor december 21-én a Kollégiumban megkezdte tanácskozását az Ideiglenes Nemzetgyűlés. Másnap megalakult az Ideiglenes Nemzeti Kormány: Debrecen az ország fővárosa lett, akár az 1848-as szabadságharc hősi napjaiban. Itt fogalmazták meg a földreformot.

A fejlődés április 4-e után még lendületesebben folytatódott. A városban ma harmincnál több nagyobb, ismert iparvállalat működik. Új lakótelepek egész sora épült és épül.

Tógában, kalapban, nyakkendőben

A város iskolái évszázadok óta híresek. Közülük a Kollégium a legnevezetesebb. Számos tudós fordult meg itt. Irodalmunk nagyjai közül sokan vallhatták: diák voltam a Kollégiumban. Csokonai Vitéz Mihály diák és tanár volt itt. Kazinczy Ferenc csupán néhány hónapig volt kollégista, Kölcsey Ferenc, a Himnusz költője éveken át járt a híres falak közé. Arany János is megfordult itt hosszú tógájában. Ady Endre jogot hallgatott, és Debrecenben jelent meg első verseskötete. Móricz Zsigmond, ki ugyancsak kollégiumi diák volt, Nyilas Misi-korában, feljegyezte Adyról, hogy „Nagyszélű, fekete kalapban tűnt fel olykor-olykor a kollégium előtti térségen."

Debrecen ma is iskolaváros. Három egyeteme és több főiskolája, felsőfokú tanintézete van. De vajon jó-e ma debreceni diáknak lenni? Jó-e kisdiáknak lenni? Általános iskolásnak, kisdobosnak, úttörőnek? Erre biztosan kíváncsi lesz majd az a 350 gyerek is, aki november 21-én érkezik Debrecenbe, a VII. Országos Úttörőparlament tanácskozására.

Magunk közül választottunk

Amikor én a debreceni kisdobosokkal egy nagy napközitáborban találkoztam, akkor ők már a csapatparlamenteken túl, a járási, megyei és országos tanácskozáson innen voltak. Azt kérdeztem tehát, mit mondanának el ők a parlamenten.

Íme a válaszok:

Nagy Mónika (3. osztályos, Rudas László utcai iskola):

— *Szeretném, ha lenne tornatermünk és sportpályánk, és jó lenne, ha többet kirándulhatnánk.*

Béki Eszter (3. osztályos, Kardos úti iskola):

— *Úgy gondolom, nem ártana több vetélkedőt szervezni, akár ügyességi, játékos sportvetélkedőt, akár szellemi tornát. Nagyon hasznosnak tartottam, másoknak is javaslom, ahogyan mi ügyeltünk az iskola rendjére, tisztaságára. Hetenként hat kisdobos váltotta egymást. Az ügyeletes hatnak az étkezőasztalok rendjétől a virágápolásig mindenre volt gondja.*

Molnár Viki (4. osztályos, Új Élet Park iskolája):

— *Hadd vegyünk részt mi is vándortáborozáson, gyalogtúrán! Mi sem vagyunk gyengék és ügyetlenek. És... még azt szeretném, ha gyakrabban lenne ezután őrsi foglalkozás.*

Bozsányi Andrea (4. osztályos, Bocskai István iskola):

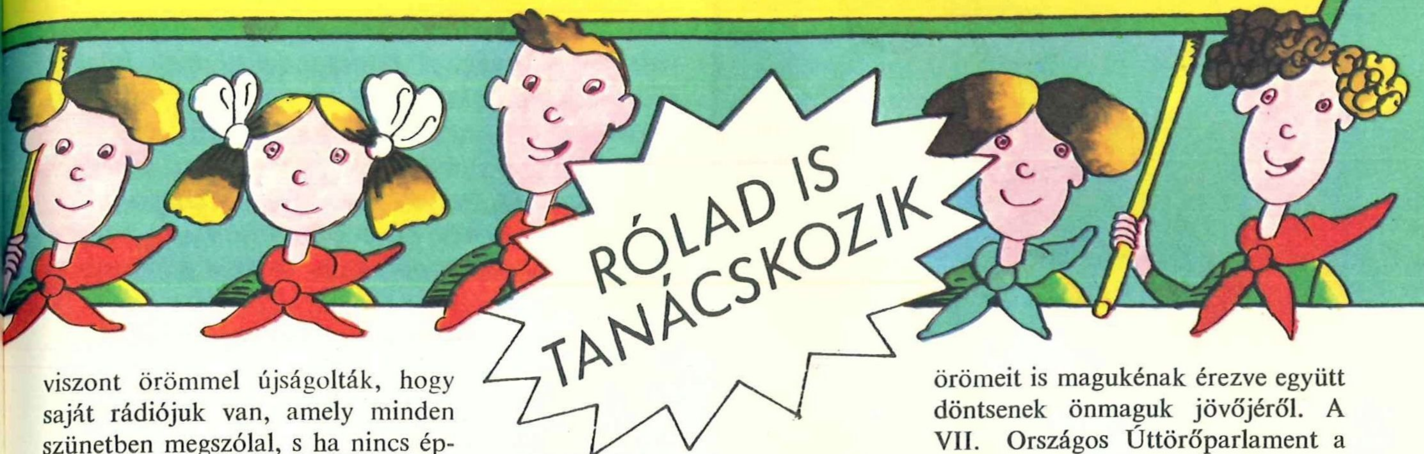
— *Mi szerencsések vagyunk, mert iskolánkban két tornaterem épült. Igaz, kell is a testnevelés-tagozatosoknak. A csapatparlamentünkön megemlítettük a többi között, hogy uszodát is szeretnénk. Azt a választ kaptuk, hogy 1980-ban meglesz. Az őrsömben egyébként eleinte egyáltalán nem éreztem jól magam. Olyan volt az őrsvezetőnk, hogy mindig volt valami fontosabb dolga a miénknél. Egy idő után mondtuk neki, ha eddig nem ért rá, akkor most már ne is jöjjön. Magunk közül választottunk őrsvezetőt.*

Andi és iskolája nemcsak önállóságban, hanem a sportban is jeleskedik. Ők nyerték meg a legutóbbi országos négytusa bajnokságot.

Judák Anikó (4. osztályos, Csapókerti iskola):

— *Nemsokára felsőtagozatos leszek. Nálunk a felsősök nem járhatnak napközibe, mert kevés a hely. Jó lenne ezen segíteni.*

A műhelytelepi iskola kisdobosai

viszont örömmel újságolták, hogy saját rádiójuk van, amely minden szünetben megszólal, s ha nincs éppen fontos közlendő, vagy érdekes műsor, amelyet a kisdobosok és úttörők együtt készítenek, akkor zenét sugároz.

Balázs Ágnes (2. osztályos, Fazekas Mihály iskola):

— *Iskolabüfét szeretnénk, meg uszodát.*

Ha mindenki összegyűjtené

Ági kívánságához a fiúk közül is sokan csatlakoztak. **Kunkli Attila** (2. osztály, Műhelytelepi iskola) ezt még azzal is kiegészítette, hogy addig is, amíg nekik uszodájuk lehet, szervezhetnének a közelben úszótanfolyamot, mert ő már öregszik, és még nem tud úszni.

Pálocska Tamás (2. osztályos, Hunyadi János iskola):

— *Nekünk két sportpályánk van. Igaz, nem füvesek, de a nagyobb baj az, hogy a felsősök gyakran lezavarnak minket róla. Meg kéne állapodnunk: a kispálya legyen a kicsiké!*

Legoza László (3. osztályos, újkerti iskola):

— *A mi iskolaudvarunk már elkészült. Van benne hinta, sportpálya, park, minden. Nekünk már csak vigyáznunk kell rá. A legsikeresebb akciónk a tejesdoboz-gyűjtés volt. Javaslom másoknak is. Összeszedtük a kiürült tejesdobozokat, és elvittük a MÉH-be. Kár, hogy nem fért több tej belénk, mert akkor papírunk, pénzünk is több lett volna.*

Kovács Géza és **Újvárosi Levente** a Hunyadi János iskola két másodikos kisdobosa azt javasolta, alakítsák át az iskolai sportpályát télire jégpályává. Így mindenki megtanulhat korcsolyázni. Az úttörővezetőiktől meg azt kérik, soha ne maradjon el az őrsi foglalkozás, csak azért, mert elhúzódik valamilyen óra. És jó lenne megjavíttatni a tantermekben levő tévéket.

Róth Ferenc (4. osztályos, Nógrádi Sándor iskola):

— *Több sportszakkört szeretnék, de legjobban a kerékpártúrákat hiányolom.*

Kulcsár Béla (4. osztályos, Komócsin Zoltán iskola):

— *Mi lenne, ha mindenki összegyűjtené és bevinné az iskolába azokat a játékokat, amelyekkel már nem játszik, mert „kinőtte"? Ott ügyes apukák vagy mondjuk egy brigád segítségével megjavítanák, kicsinosítanák a játékokat, és átadnák azoknak, akik örülnének nekik.*

Mit szólna Nyilas Misi?

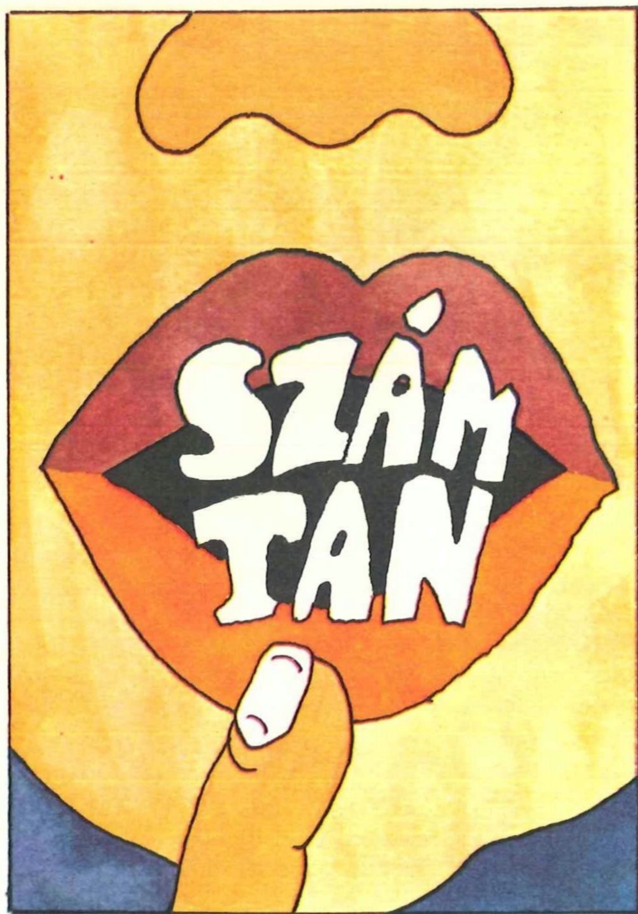
Jó-e tehát Debrecenben ma kisdiáknak lenni?

Az elhangzottakból úgy tetszik, a debreceniek jósorsú diákok. Mert csak jó lehet azoknak, akik elfogódottság nélkül elmondhatják gondolataikat. A kívánságok, természetesen nem mindig, és főként nem azonnal válnak valóra. Csak munka terem értéket, s bizony sokszor hosszú évek közös erőfeszítése fejeződik ki egy-egy kívánság teljesedésében.

A debreceniek most várják vendégeiket. Várják, hogy mások gondjait, örömeit is magukénak érezve együtt döntsenek önmaguk jövőjéről. A VII. Országos Úttörőparlament a nemzetközi gyermekév kiemelkedő, országos jelentőségű eseménye lesz. Programjáról előzetesként csak enynyit: színhelye a Kölcsey Ferenc Művelődési Központ. A november 21-i megérkezés és ismerkedés izgalmait a Váci Mihály Középiskolai Kollégiumban pihenhetik majd ki a gyerekek. Itt kapnak szállást a tanácskozás egész ideje alatt. November 22-én délelőtt lesz a megnyitó ülés. Még ugyanezen a napon, délután a gyerekek hét külön csoportban, szekcióüléseken folytatják a tanácskozást. Este Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig című regényéből készült színművet nézik meg a Debreceni Csokonai Színházban. A következő nap délelőtt szekciókban folytatódik a tanácskozás. Délután pedig debreceni csapatokkal és patronálóikkal találkoznak a vendégek. Ezúttal legfőbb tennivalójuk a játék. Délelőtt a szekciók felkészülnek a záróülésre. Délután debreceni családokkal indulnak városnézésre. Az országos parlament a záróüléssel ér véget. A végbúcsúig, a hazautazásig sok-sok meglepetés vár gyerek- és felnőttvendégre egyaránt.

Egész Hajdú-Bihar úttörővezetői, Debrecen valamennyi kisdiákja és felnőttje gondos házigazda módjára készül a tanácskozók fogadására. Mindannyian remélik, hogy a parlament is segít a kívánság teljesítésében: országunk valamennyi zugában jó legyen kisdobosnak, úttörőnek lenni. És később felnőttnek is.

Józsa Teréz

A szám az arcomon van, az állam felett és az orrom alatt, amit csak zsebkendővel szabad érinteni. A szám kellemes berendezés: abba teszem a csokit, amit olykor kapok, meg a túrós tésztát, meg a csabai kolbászt, meg a rágót. A szám azonkívül arra való, hogy beszéljek és énekeljek vele. Ezt szívesen csinálom, annyira, hogy néha rám szólnak; miért jár annyit a szám...

Szeptemberben iskolába kerültem. És kiderült, hogy külön tantárgy van, ami a szám-mal foglalkozik: a szám-tan.

Már megvolt az első néhány tanóra a számról. Különös volt, mert a tanító néni nem az én számról beszélt, sem a sajátjáról, amire azt mondhatta volna, hogy „a szám". Hanem kiderült, hogy a szám nemcsak az a szám, amivel eszem a csokit, meg beszélek és fütyülök, hanem szám az egyes is, meg a kettes, meg a többi, egész tízig. Érdekes hely ez az iskola: lassacskán mindenről kisül, hogy nem az, aminek gondoltam, hanem valami egészen más.

Hogy mire való mégis a szám? Ezt biztosan megtudom majd a következő szám-tanórákon. Addig rám ne is szám-ítsatok!

Bars Sári

„Szeddfeljancsi"

A lakónegyedben, ahol Istvánék éltek, rend volt és tisztaság. A színes kockaházak között fű nőtt, meg bokor és néhány gyorsan növő fa. A parkőr — nyugdíjas, őszbajszú bácsi — szögesvégű botjával felszedegette az eltépett papírzsacskót, az uzsonnatejes papírpoharat, meg a sárga és kék busz- meg villamosjegyeket. Olyan rend volt a parkban, akár a nagymama konyháján.

Egy napon elmaradt a parkos bácsi. Nem jött másnap, sőt harmadnap sem. Megbetegedett... A színes házak között a fűben egyre több villamosjegy sárgállott, buszjegy kéklett. Ráadásul a szél játékosan felkapta a papírdarabokat. Szinte játszott azokkal.

István eleinte nézte csak, mi történik. Aztán kitalálta, mit is fog tenni. Ügyes fiú volt, harmadikos, ügyesen barkácsolt. Elővette hát a szerszámokat, és a ház közös barkácsműhelyében faragni kezdett egy sétabot nagyságú lécet. A bot tulajdonképpen roppant hosszú lábú gyerek volt. A nyelére fejet faragott, szemet, fület, hajat festett. A nyaka hosszú lett. És a lába! Hát az bizony majdnem olyan hosszúra sikerült, mint a sétabot. De kellett is néki. A cipőjébe, a talpára hosszú, egyenes szöget vert István. Így aztán olyan lett, akár a parkőr bácsi papírszurkáló botja, csak éppen vidámabb. Rá is írta István a nevét: SZEDDFELJANCSI. Így írta, egybe az egészet.

A parkban köré sereglettek a barátai. Tetszett, hogyan futkos István SZEDDFELJANCSI-val a szálló papírdarabok után.

— Kérlek, add ide! Igazán! — kunyerálták tőle és alig várták, hogy kézbe vegyék.

A házszegletig futottak, és SZEDDFELJANCSI talpába vert szögre már nem fért el egy szál papír sem, annyit összeszedtek a segítségével.

És akkor, ott, egészen váratlanul elhatározták a harmadikosok, hogy ők lesznek a „SZEDDFELJANCSI" brigád! Felváltva szedegetik a szétdobált újságpapírt, eltépett zacskót, tejespoharat meg jegyeket a szögestalpú JANCSI segítségével.

Úgy hallottam, a parkőr bácsi rég meggyógyult. Elmúlt a tavasz, ismét itt az ősz. És Istvánék lakónegyedében most már ügyeletes SZEDDFELJANCSI brigádok segítik megóvni azt, amit mindnyájan szeretünk: a rendet, tisztaságot, környezetünk szépségét.

Láng Etelka

Teli tarisznyával

A ballagók, hosszú útra indulók tarisznyát kapnak a mesében és hamubasült pogácsát.

Valóságos, vászonból készült tarisznyát — jobban mondva oldaltáskát kaptak az Európai Gyermektalálkozó vendégei. Olvastátok, tévéhíradóban is láttátok, hogy a Nemzetközi Gyermekévben Zánkán harmincnégy országból hatszáznál több vendégünk volt, s a magyar gyerekekkel együtt háromezren túl volt a zánkai úttörőváros lakóinak száma.

Hogy mi került a tarisznyába? Jelvények, címek, újságok. És olyasmi, ami nem igen fér bele, mert nem lehet megfogni, tarisznyába dugni. Ilyen volt például a Találkozó dala. Együtt énekelték azt valamennyien, hogy:

„Minden nyelven egy a dal; béke kell nekünk..."

Ezt a szép gondolatot, a békéét és barátságét is magával vitte mindenki. De magukkal vitték az angolai gyerekek például azt a hírt, amit Zánkán tudtak meg, hogy az IKARUSZ-gyár összeszerelő csarnokot épít hazájukban. A hosszantartó fegyveres harc után a népek barátságának erejével, segítségével Angola autóbuszokat gyárt. Így a tizenöt éves Luszio Dinioti is elvégezheti az általános iskolát, mert lesz majd a szüleinek pénze.

Tarisznyába került a sok mosoly, derű, tánc közös emléke. A svéd Maria Ljungher arról mesélt, hogy milyen jó az, ha egy ország — mint az ő szülőhazája — évszázadok óta békében él.

Bobanek Joanna Lengyelországból Lidicéről mesélt, arról a kis faluról, melyet a nácik felégettek, lakóit meggyilkolták. SOHA TÖBBÉ HÁBORÚT! — ezt írták fel rajzaikra a zánkai nemzetközi plakátrajzoló-verseny részvevői.

Az első díjat ketten kapták: Varga Judit magyar úttörő és Batszun Nunksoyol mongol pajtás. Batszun örömét és meglepetését növelte az, hogy saját régebbi rajzait viszontlátta a zánkai Gyermekalkotások Galériájában.

A vietnami gyerekek távolról felismerhetők voltak széleskarimájú jellegzetes kalapjukról. Barátságosak, kedvesek. Sokan elkérték a címüket, és mindenki kereste társaságukat. Arról faggatták őket a többi gyerekek, vajon hogyan élnek most Vietnamban.

Kedves, szőke kislány Claudia Hirsch. Bécs városából érkezett a Találkozóra. Járt már többször Magyarországon, a Balatont is jól ismeri és szereti. Most, hogy nem szükséges vízum a hozzánk utazáshoz, szüleinek sok barátja rövidebb-hosszabb időre ellátogat hozzánk Ausztriából.

Igazi fényképek kerülnek a vászontarisznyába — és emlékképek az emlékezetbe... A cigándi gyermektáncegyüttes néptánc bemutatót tartott a Vízöntő együttes zenéjére... Vécsi Mari Gitta Jensen koppenhágai kislányt kézenfogva tanította magyar táncra. Lesz miről mesélnie odahaza, ködös Dániában még nagymama korában is — nem igaz?

Forrai G. János

A NÁNDORFEHÉRVÁRI DIADAL

II. MOHAMED SZULTÁN KÉTSZÁZEZER EMBERREL VONULT A DUNA ÉS A SZÁVA TORKOLATÁNÁL LEVŐ NÁNDORFEHÉRVÁR – A MAI BELGRÁD – ELLEN.

EGY AZ ISTEN AZ ÉGBEN, EGY URALKODÓ LEGYEN A FÖLDÖN!

SZILÁGYI MIHÁLY, HUNYADI SÓGORA VOLT A VÁR VÉDŐJE.

EZ A VÁR AZ ORSZÁG KULCSA!
HA ELESIK, SZABAD AZ ÚT A TÖRÖK ELŐTT!

MINDEN OLDALRÓL BEKERÍTVE, ÁDÁZ CSATA KEZDŐDÖTT, HALÁLRA SZÁNTAN KÜZDÖTT MINDENKI.

HUNYADI JÁNOS NEM HAGYTA MAGÁRA A VÁRBELIEKET. FELMENTŐ
SEREGÉVEL AZ UTOLSÓ PILLANATBAN MEGÉRKEZETT. HAJÓIVAL
A TÖRÖK HAJÓHADAT ZILÁLTA SZÉT A DUNÁN...

ITT MÁR NEM
GYŐZHET
A TÖRÖK!

MEGFORDULT A HADISZERENCSE.
DE NEM OLCSÓN!
DUGOVICS TITUSZ MAGÁVAL RÁNTOTTA
A MÉLYBE A FÉLHOLDAS
LOBOGÓT, A TÖRÖKKEL EGYÜTT,
AKI KITŰZNI KÉSZÜLT.
ILYEN ÖNFELÁLDOZÓAN KÜZDÖTTEK
A MAGYAROK ÉS MÉGIS FUTAMÍTOTTÁK
A TÖRÖKÖT. 70 ÉVIG NEM
IS MERT ÚJRA TÁMADNI!

Írta: Papp László
Rajzolta: Nagyvári László

Dobra verjük

Sulyok Gizella

ÜVEGERDŐ KÖZEPÉN

Üveg-ágon
varjú fészek
dérmezőkön
mendegélek.

Hosszú árnyat
lép az alkony
nyulat rejt a
bokor árnya.

Zörren az ág
hullik a gyöngy
cinke száll a
téli ágra.

Ugrik a nyúl
cinke rebben:
egymástól
ijednek ketten!

ÁIB. Mi ez? Az Állami Ifjúsági Bizottság rövidítése. Ez a bizottság évről évre fiatalok tízezreinek nyújt támogatást. Nevét nektek is érdemes megtanulnotok. Az idén ugyanis az ÁIB újfajta támogatást ad. Ebből ti, általános iskolások is részesülhettek. Bevezették a kölcsönzési utalványt. Ilyen utalványt kérhettek jelmezkölcsönzésre, a közeledő farsangi bálokra, mókás mulatságokra. Tanácsoljuk, csak végszükség esetén kölcsönözzetek! Mikor van végszükség? Ha az égvilágon semmi eredetit nem sikerült kitalálnotok. Mert mégiscsak az eredeti az igazi.

Címek a bőröndben. Még nyár volt, amikor a Szovjetunióból Nyíregyháza közelébe, a sóstói KISZ-iskola táborába hozta a vonat Szovjet-Kárpátalja negyvenkilenc pionírját. Szakszervezeteink gyakran rendeznek baráti találkozókat és fogadnak küldötteket. Évente negyven-ötven szovjet gyermek is résztvehet az úttörőtáborozáson. Legutóbb Tokajba, Debrecenbe, Nyírbátorba, Kisvárdára, Mátészalkára és Fehérgyarmatra látogattak el a vendégpajtások. A látogatások, a sportversenyek és játékok alkalmával barátságok szövődtek. Gyűltek a címek a búcsúzók bőröndjeiben. Volt, akinél tíz is lapult. Most már jönnek-mennek a levelek a Szovjetunióból Magyarországra és viszont, az újabb személyes találkozásig.

Kincskereső kisdobosok. A kunhegyesi művelődési központ Móra Ferenc születésének századik évfordulója tiszteletére pályázatot hirdetett. A Kincskereső címmel meghirdetett versengésben csak kisdobosok indulhattak. A helybeli Dózsa iskola 4/a osztálya lett a pályázat győztese. Gratulálunk!

Misa mackó. Ugye, már sokan ismeritek Misa mackót? Az 1980-as moszkvai olimpia figurája „ő", amely az olimpiai emblémával együtt trikókon, tréningruhákon látható. Megvásárolhatjátok a mackót, természetesen trikóval együtt, az úttörő és ezermester boltokban. Ugyanitt a nemzetközi gyermekév jegyében a játékárusítást is bevezették: a „Sonos" építőjátékok, az összerakható repülőmodellek és a barkácsoláshoz szükséges gyermekszerszámkészletek a legkeresettebbek. S annak, aki még nem tudja: Komárom megye boltjaiban például sátrak, kerékpárok és más sportfelszerelések is kölcsönözhetők. Nem kell tehát feltétlenül kerékpárt vásárolni egy túrához. Sőt, sátrat sem kell venni, ha egy kis nomád életre szottyanna kedvetek. Igaz, most éppen a tél közeleg, de ha hihetünk a bölcs tapasztalásnak, utána ismét megjön a tavasz.

Oroszlán és antilop. Ez az egyszerű afrikai fogójáték nemcsak abban különbözik az európaitól, hogy benne a fogót oroszlánnak nevezik, míg a menekülőket antilopnak, hanem abban is, hogy itt a játék kezdetén az antilopok „hunynak", s az oroszlán, vagyis a fogó a bokros-fás terepen valahová elrejtőzködik. A játéktéren szétszéledő antilopok nem tudják, hogy merre van az oroszlán, aki váratlanul tör rájuk, és jócskán megnehezíti a dolgukat. Ez a fogó tehát jóval nagyobb fürgeséget kíván.

Az elfogott antilopok az oroszlánt segítik, amíg az utolsó is fogoly lett. (Lukácsy András: Népek játékai című könyvéből.)

Kedves Széles Has! Úgy szeretnék én is indián lenni! Mit csináljak? Sürgős választ vár: Coffi

Kedves Coffi! Olyan messzire lakunk egymástól, hogy csak levélben tudjuk kipróbálni, milyen indián lennél. Válaszolj ŐSZINTÉN a következő kérdésekre:

1. Ha titkot bíznak rád, elmondod-e valakinek?
2. Kiránduláson panaszkodsz-e, hogy fáradt vagy, szomjas vagy?

3. Játék közben szoktál-e picit csalni, hogy nyerj?
4. Szoktál hangosan veszekedni, sírni, kiabálni?

5. Ha nem jön ki a számtanpélda, abbahagyod-e?
6. Félsz-e a békáktól, siklóktól?

1. Van igazi barátod, barátnőd?
2. Tudsz úszni?

3. Ha lepkét, bogarat fogsz, sértetlenül elengeded-e?
4. Tudsz fára mászni?
5. Felismered a kutya, az őz, a nyúl lábnyomát?
6. Erdőben szoktál-e csendben lenni, fülelni?

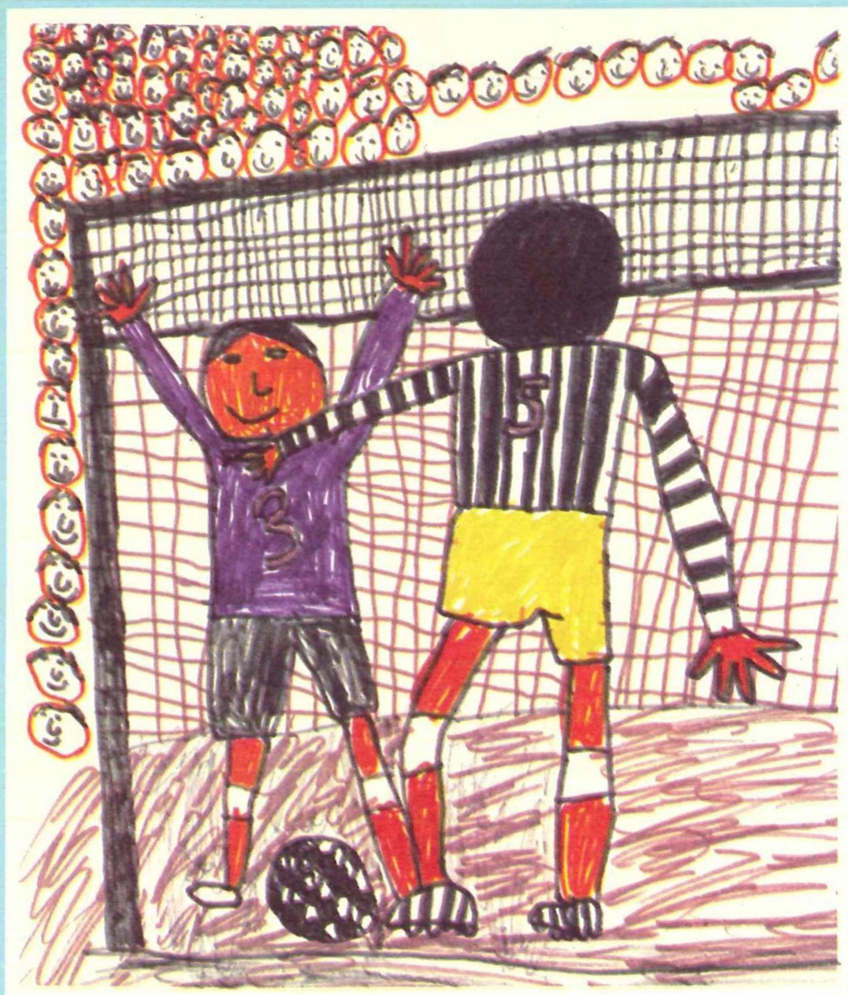

Ha minden kérdésre válaszoltál, akkor számolj egy kicsit. Az első hat kérdésre a NEM válasz 1-1 tollat ér, az IGEN semmit. A második hat kérdésre viszont az IGEN válasz ér 1-1 tollat, a NEM semmit. Ha legalább 7 tollat szereztél, jó indián leszel. Persze később a többi tollat is megszerezheted, mert a 12 toll az igazi! Készítsd el az indián fejdíszedet, és válassz valami jó nevet magadnak! Pocak

Kedves Széles Has! Szeretettel üdvözöl új, 9 tollas indián barátod: Csobogó Víz (COFFI)

Marék Veronika munkája

Adorján Csaba munkája
4133 Konyár, Templom u. 11.

Postafiók 100

Háromszor három szál tulipánt nyújtanék át **Honvári Jolánka** (Nagykálló, Fintortag u. 16., 4320) kedves, régi levelezőnknek! Ugyanis emlékeztek arra, megállapodtunk, hogy a szülőföldről szóló beszámolót ezzel a virággal jelzitek a borítékon kívül. Hallgassátok, mit ír Jolánka:

„Ha valaki olyan látogatna hozzánk, aki sohasem járt még Nagykállón, annak először a Főteret és a régi megyeházát mutatnám meg. Utána iskolám következne, mely Hunyadi János nevét viseli és legalább negyven esztendős. Ha ezt megtekintettük, az Inségdombra vinném kedves látogatóinkat. Ennek a neve onnan származik, hogy a földesúr szegényekkel hordatta össze vagy háromszáz esztendeje. Persze elkalauzolnék mindenkit a mi utcánkba, mert ez a legkedvesebb utca, legalábbis nékem!"

Úgy vélem, **Nagy Magdinak** (Hajdúböszörmény, Téglási út 62., 4220) is tulipánokat szavazunk a tulipános jelzésű, szülőföldjéről írottakért!

„Hajdúböszörmény területe nem túlságosan nagy. Ezt is Bocskai István adta a hajdúinak, akár a többi hajdúsági nagyobb települést. Szobra a főterünkön áll, és szép, gondozott park veszi körül. Ez a tér és a gimnázium az ő nevét viseli. A Hajdú-múzeumban régi tárgyak mutatják, hogy s mint éltek őseink. Hajdú nevet visel szép nagy áruházunk is. A városon kívül szántóföldek terülnek el, meg legelők. A termelőszövetkezet állatai többnyire önetetőből és önitatóból táplálkoznak, de van azért néhány régi és ma is használható gémeskút a határban. Városunkat mindenki igyekszik szépíteni, korszerűsíteni, óvni. Én nagyon szeretek itt élni, el sem tudom képzelni másutt az életem!"

Októberi számunkban két feladatot kaptatok igen tisztelt Olvasóink! Az első — csak azért, hogy el ne felejtsétek! — J Á T É K. Vagyis régi játékok leírása, olyanoké, melyeket talán szüleitek vagy nagyszüleitek játszottak gyermekkorukban. A leírás határideje november 15.-e. Megígértük, hogy a legérdekesebbekből összeállítást közlünk lapunkban. A másik feladatra is bizonyára emlékeztek (ennek is november 15. a beküldési ideje!) és az AZ ÉN CSALÁDOM bemutatása rajzban vagy írásban — esetleg mindkettő együtt.

Imre Anikó (Szolnok, Jászi F. u. 14., 5000) így ír az övéiről:

„Két kisebb testvérem van; egy fiú és egy lány. Szabi nemrég töltötte be negyedik évét, Zsófi pedig egy évvel fiatalabb nálam. Anyukám itt dolgozik a lakótelepünkön. Ő gyógyszertárvezető. Komoly, felelősségteljes a munkája, de ezt nem lehet észrevenni rajta, mert vidám és mosolygós. Úgy veszem észre, nemcsak ő szereti a munkáját, de őt is szeretik a munkahelyén. Édesapa katona, százados a rangja. Szüleink munkaideje alatt, ha szünet van az óvodában, Zsófival felváltva vigyázunk Szabikára. Szabad szombaton együtt takarítjuk a lakást, és húgommal együtt édesanyáék szerint komolyan segítünk. Pedig nékünk ez sokszor inkább játék. Naponta gyakorolnom kell, mert zongorázni tanulok. Sokat olvasunk és rajzolunk együttesen is. Mondogatjuk, könnyű Szabinak, hogy két ilyen kedves, okos, türelmes nővére van! Mi persze tréfából dicsérjük magunkat, de Szabi rábólogat, hogy igen, így van! Különben sportolunk is, Zsófi naponta jár úszóedzésre, én meg evezek. Hát ilyenek vagyunk mi!"

Anikó a családi beszámolót nem a pályázatra küldte, hanem amolyan bemutatkozás-félének. Úgy gondoltuk azonban, közöljük, hogy lássátok, valami hasonló kedves-ügyes fogalmazást várunk Tőletek, november 15-ig.

Most pedig egy vers következik. Írója **Wekszli Mária** harmadik á osztályos (Csorna, Eszperantó u. 7., 9300). A vers címe: **Az erdőben.**

A fáról e percben friss csicsergés hallik.
Közben az odúból a mókus kibúvik.
Jegenyefa suttog az egyik madárral
huhog egy kis bagoly egyedül, magával.
Fázik már a cinke, mert esik az eső
Elbújt a szép nap is, ellepi a felhő.

Sok szép őszi, kirándulásra való napot kívánunk nektek, magunknak meg tőletek minél több sikeres pályázatot november 15-ig. El ne feledjétek!

Ferkai Loránt: Zsebes falipolc

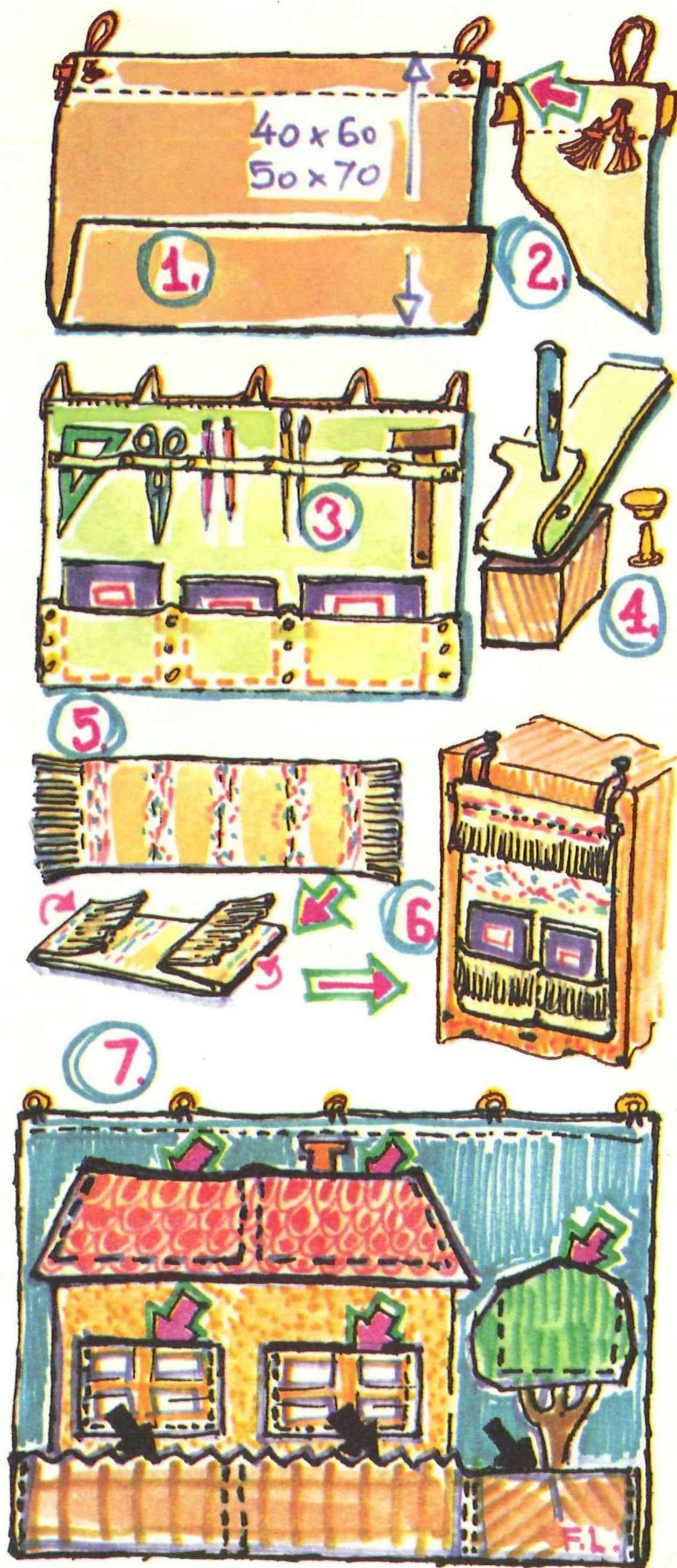
Sok apró holmira van szükségünk naponta. Csak úgy tarthatunk rendet, ha mindennek van helye, és tudjuk, mit honnan kell elővenni. Ehhez segít hozzá „zsebes falipolc" ajánlatunk.

Készíts ezért egy falra, szekrény oldalára vagy ajtaja belsejére szerelhető „mindentartót", ahová elhelyezheted kisebb használati tárgyaidat: ceruzákat, filc- és golyóstollaidat, ecsetjeidet, vonalzóidat, körződet, füzeteidet, ollódat, ragasztós tubusaidat, zseblámpádat, ha lány vagy, úgy varrócérnádat, vagy akár tükrödet is. Anyaga lehet: ponyvadarab, nyugágyvászon, filc, pléd, düftin, színes karton, esetleg szőttes darabja, tehát textilfélék, de műbőr (grabona) is.

Mérete függ a rendelkezésedre álló helytől, a tanulóasztalod vagy fekvőhelyed fölötti területtől. Nagyjából a rajzon (1. ábra) látható méret megfelel, hozzáadva az alul felhajtandó kb. 15 cm-t, és felül — mivel lécből merevítőt is ajánlatos csinálni — még vagy 5 cm-t. Ha lécet teszel a tartóba, úgy két végén fúrd át az anyaggal együtt, és zsinegdarabból készíts függesztő füleket (2.), a zsineg végeit pedig csomózd meg. Ha nem teszel az anyagba lécet, úgy több felfüggesztő akasztóra van szükség. Ez készülhet úgy is, hogy vastagabb zsineget varrsz a felső szélre (3.), vagy araszonként egy-egy rézkarikát öltögetsz oda. A zsebrészeket és a textil-, bőr-, hevedercsíkokat varrhatod, vagy cipőkellékes boltban vett réz bőrszegecsekkel (4.) erősítheted a helyükre.

Szőttes terítőt (5.) kellőképpen hajtogatva és varrva — akár a szekrény oldalára is tehetsz, felül bevert két szegre akasztva (6.).

Falvédőszerű, érdekesebb rajzú zsebestartót mutat a 7. ábránk, ezen nyilak jelzik, hol van rajta a füzet, fésű, naptár stb. bedugására alkalmas zseb.

3 Novemberi fejtörő

Régimódi rejtvény

Egy nyolcbetűs szót bontottunk részekre. 17345: Így hívnak, ez a ....., 628: Szeszes ital. 12345678: Egyik hónap neve.
A számokat helyettesítsétek be a megfelelő betűkkel. A nyolcbetűs szót így megkapjátok. Ebben a „hónapban" részekre bontva benne van a másik két szó megfejtése is.

Körbe-körbe

Ezeket a betűket a nyíl irányában úgy kell olvasni, hogy minden második betűt átugrunk. Nem áruljuk el, hogy melyik betűnél kell kezdeni.

1	2	3	4		5	6
7 O	S	Z	I	■	8 O	V
9 L	Z	■	10			
11 A	N	T	I	■	12 L	U
13		■	14	15 Y		
16				A		

Keresztrejtvény

Vízszintes 1. Télen lepi az ágakat. 7. Oszkár becézve. 8. Vigyáz valamire. 9. Láz mássalhangzói. 10. Leveszöldség. 11. Antal becézve. 12. L. N. 13. Ad, népiesen. 14. Gyakorlat rövidítve. 16. Egyik nagyszülő.

Függőleges 1. Fiúnév. 2. Ide járunk úszni (ék. hiba). 3. Azonos betűk. 4. Szervezetünkben több helyen is található csomószerű képződmény. 5. Tömegesen terjesztett irat (ék. hiba). 6. Lánynév. 15. Y. A.

A keresztrejtvényből csak a vízszintes 1., 16. és a függőleges 1., 6. megfejtését írjátok meg.

Töltögető

Egy 6 literes és egy 8 literes edényünk tejjel van tele. Van egy üres 11 literes kannánk. Hogyan tudunk töltögetéssel 5 liter tejet kimérni?

Figyelem! E hó végéig küldjétek szerkesztőségünk címére (1502 Budapest, Pf. 100) a szeptemberi, októberi és a novemberi megfejtéseket, az oldal felső sarkában levő 1, 2, 3-as számokkal együtt.

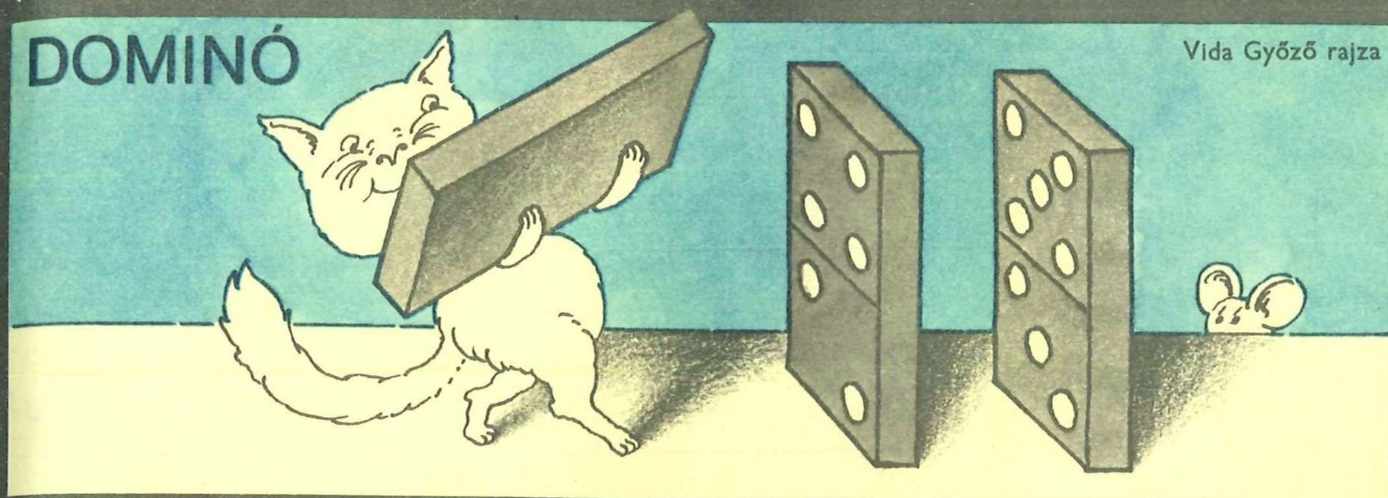
kisdobos

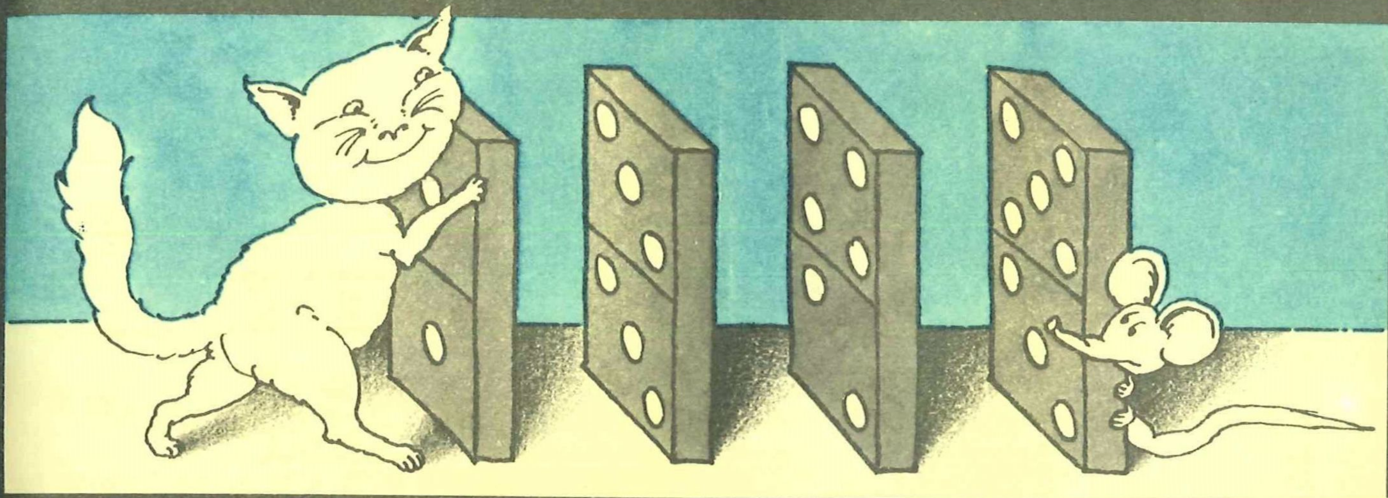
A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXVIII. évf. 9. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

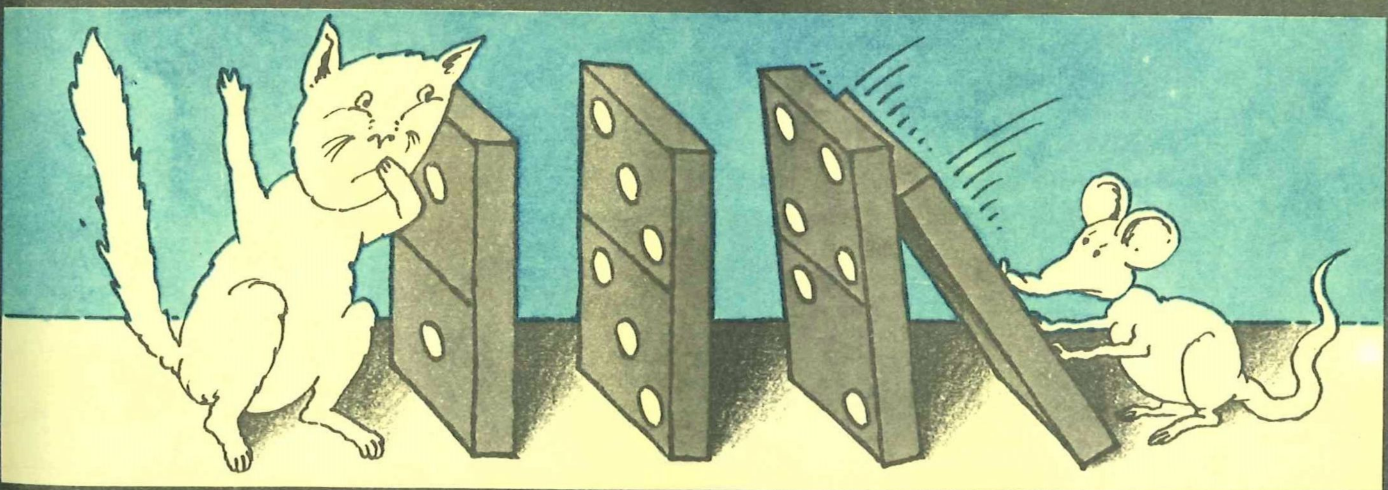
Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1., közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 50,— Ft, I. félévre 30,— Ft, II. félévre 20,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 79.0579. Felelős vezető: Monori István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
A címlapot Görög Júlia rajzolta.

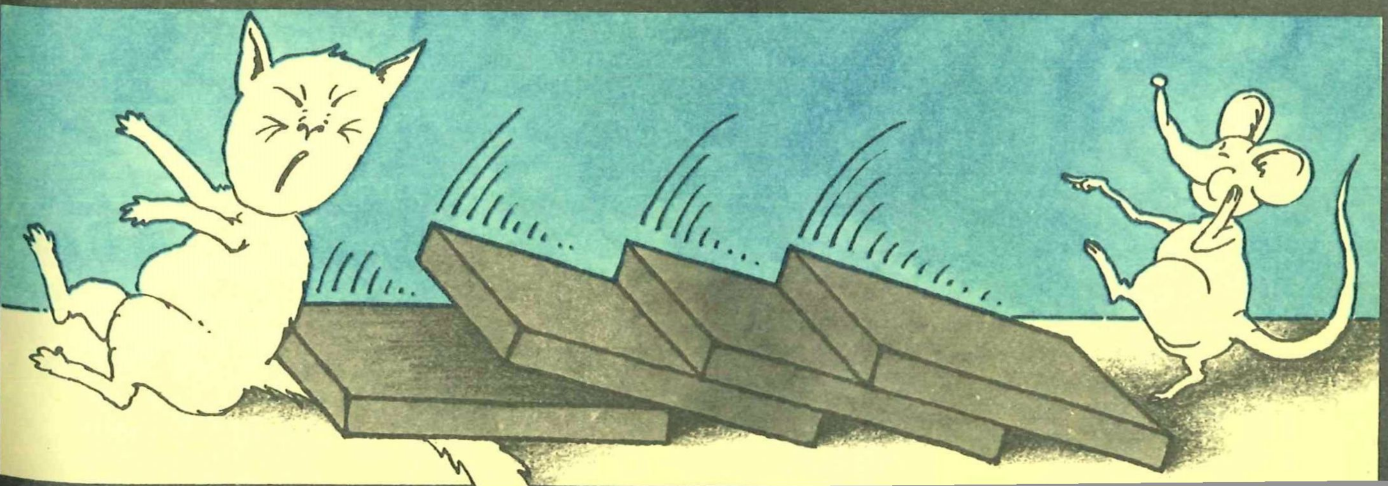
DOMINÓ

Vida Győző rajza

Ára: 5 Ft

